

Grote Kerk Gemeente

Dordrecht

zondag 18 april 2021 - 10.30 uur

3^e zondag van Pasen – Misericordia Domini

voorganger: Ds. G.M. Landman, De Bilt
organist: Cor Ardesch
cantrix: Catrien Posthumus Meyjes
m.m.v. leden van de cantorij 'Sura Cantat'

de kleur van deze zondag is wit

Voorlopig mogen er 30 gemeenteleden de diensten bezoeken. De gemeentezang wordt verzorgd door een vertegenwoordiging van de cantorij. De dienst is via YouTube te volgen.

- kloggelui vooraf: de Dordtse Dom klokken **2, 4, 5** Grote drieklank
- orgelspel: Toccata Duodecima et ultima – G. Muffat
- welkom en korte afkondiging door de ouderling van dienst; stil gebed

VOORBEREIDING

gemeente gaat staan

- bemoediging v Onze hulp in de Naam van de Heer,
g **Die hemel en aarde gemaakt heeft.**
- drempelgebed v Almachtige en barmhartige God,
voor U liggen alle harten open,
alle verlangens zijn U bekend
en geen geheim is voor U verborgen.

... gebedsstilte ...

Zuiver de overleggingen van ons hart
door de ingeving van uw heilige Geest,
zodat wij U van harte liefhebben
en grootmaken uw heilige Naam;
door Jezus Christus onze Heer.

g **Amen.**

- antifoon 640b Halleluja!
De trouw van God vult de aarde,
de hemel verkondigt zijn naam,
Halleluja!
- zondagspsalm **psalm 33: 1, 2, 8**
1 Kom nu met zang en roer de snaren,
gij volk, dat leeft van 's Heren recht.
Hijzelf heeft zijn getrouwe scharen
een lofzang in de mond gelegd.
Worde als nooit tevoren / door wie Hem behoren
't feestlied ingezet!
Meld de blijde mare / bij de klank der snaren,
steek de loftrumpet.

- 2 Zing al wie leeft van Gods genade,
want waarheid is al wat Hij zegt.
Op trouw gegrondvest zijn zijn daden,
op liefde rust zijn heilig recht.
Die zich openbaarde / overal op aarde,
alles spreekt van Hem.
Hemelen hoog verheven, / vol van blinkend leven,
schiep Hij door zijn stem.
- 8 Wij wachten stil op Gods ontferming,
ons hart heeft zich in Hem verheugd.
Hij komt te hulp en geeft bescherming,
zijn heilige naam is onze vreugd.
Laat te allen tijde / uwe liefde ons leiden,
uw barmhartigheid.
God, op wie wij wachten, / geef ons moed en krachten
nu en voor altijd.

gemeente gaat zitten

- smeekebed vanuit de nood van de wereld

Heer, die onze toevlucht zijt, omwille van ...
roepen wij tot U om ontferming;

Christus, die de dood vernietigd hebt, omwille van ...
roepen wij tot U om ontferming;

Heer, die in uw goedheid ons de weg wijst, omwille van ...
roepen wij tot U om ontferming;

zo bidden en prijzen wij U:

gezongen kyrië en gloria (**gezang 299e**)

Heer ontferm u,
Christus, ontferm u
Heer, ontferm u over ons.

Glorie, glorie aan God hoog in de hemel
en op aarde vrede in mensen van zijn behagen.
Wij loven U, aanbidden U, vereren en zegenen U.
Wij danken U om uw glorie!
Hemelse koning, God over allen, Vader van mensen!
Jezus Messias, één met de Vader, Lam van God,
die wegdraagt de zonden van heel onze wereld: geef uw ontferming!

Heilig, heilig zijt Gij alleen Heer, Allerhoogste,
Jezus Messias, heilige Geest, glorie van God!
U alle eer, nu en altijd.
Amen.

DIENT VAN HET WOORD

- groet   v De Eeuwige zal bij u zijn!
                                    g **De Eeuwige zal u bewaren!**

- gebed van de zondag

God van Abraham, Izaak en Jakob,
Gij hebt uw beloften,
door profeten verkondigd,
in vervulling doen gaan
in Jezus, de Levende.

Wij bidden U: doe ons opgaan naar U
en spreek uw Woord van vrede tot ons,
opdat wij U leren kennen en liefhebben,
want Gij zijt betrouwbaar
in alles wat Gij doet,
in deze vreugdevolle tijd
en heel ons leven
tot in de eeuwen der eeuwen. Amen.

- lezing O.T.: Micha 4: 1-5 (Naardense Bijbel)

- 1 Geschieden zal het
in het latere der dagen
dat de berg met het huis van de ENE
gereed zal staan
aan het hoofd van de bergen,
hij boven heuvels verheven zal zijn;
gemeenschappen zullen naar hem toestromen
- 2 en gaan zullen
vele volkeren,
en zeggen:
gaat mee, laten wij opklimmen
naar de berg van de ENE,
naar het huis van Jakobs God
opdat hij ons zal onderrichten
in zijn wegen
en wij zullen gaan over zijn paden;
ja, van Sion moge onderricht uitgaan,
spreken van de ENE uit Jeruzalem!
- 3 Rechtspreken zal hij
tussen vele gemeenschappen
en terechtwijzen zal hij krachtige volken
tot ver weg;
zij zullen hun zwaarden omsmeden
tot ploegscharen

- en hun speren tot snoeimessen,
 zij zullen niet meer
 volk tegen volk een zwaard dragen
 en zij zullen geen oorlog meer leren;
- 4 zij zullen zitten
 ieder onder zijn wijnstok
 en onder zijn vijgenboom
 en niemand die hen opschrikt;
 ja, de mond van de ENE, de Omschaarde,
 heeft gesproken!
- 5 Want alle gemeenschappen
 mogen voortgaan
 ieder in de naam van zijn god,-
 maar wij
 zullen voortgaan in de naam van de ENE,
 onze God, voor eeuwig en dan nog!

- lied

gezing 447

- 1 Het zal zijn in het laatste der tijden
 dat de berg van de tempel verheerlijkt zal staan,
 dat de wegen er heen zullen leiden
 en de volken der aarde op weg zullen gaan
 om de rechten des Heren te leren,
 zich tot God en elkaar te bekeren.
- 2 Als Jeruzalems tinnen gaan blinken
 en beschamen der bergen en heuvelen trots,
 zal van Sion uit blijde weerklinken
 het bevrijdende woord van het koninkrijk Gods.
 Tot bescherming van allen die leven
 staat de wet van Gods heil er geschreven.
- 3 En een smidse van 't huis onzes Heren
 maakt het zwaard tot een ploegschaar, de speer tot een zicht.
 Niemand zal meer een wapen hanteren;
 maar zij groeten elkaar in het heldere licht
 van de waarheid die eindelijk zal dagen
 over mensen van zijn welbehagen.

- lezing N.T.: Handelingen 3: 13b-19, 26 (NBV)

Petrus geneest een verlamde in Jezus' naam
 en spreekt dan de verbaasde omstanders toe:

- 13 'Het is deze Jezus die door u is uitgeleverd en verstoten, ook toen
 Pilatus bereid was hem vrij te laten.

- 14 U hebt de Heilige en Rechtvaardige verstoten en geëist dat aan een moordenaar gratie verleend zou worden.
- 15 Hem die de weg naar het leven wijst hebt u gedood, maar God heeft hem uit de dood doen opstaan, en daarvan getuigen wij.
- 16 Het komt door zijn naam en door het geloof in zijn naam dat deze man, die u hier voor u ziet en die u kent, kan lopen; het geloof dat Jezus schenkt, heeft hem in aanwezigheid van u allen gezond gemaakt.
- 17 Volksgenoten, ik weet dat u uit onwetendheid hebt gehandeld, evenals uw leiders.
- 18 Zo heeft God echter in vervulling doen gaan wat hij bij monde van alle profeten had aangekondigd: dat zijn messias zou lijden en sterven.
- 19 Wend u af van uw huidige leven en keer terug tot God om vergeving te krijgen voor uw zonden.
- 26 God heeft zijn dienaar allereerst voor u laten opstaan en hem naar u gezonden om ieder van u die zich afkeert van zijn slechte daden te zegenen.'

- lied **gezang 663: 1, 4, 5**

1 De lichtvorst, de ontlusterde, verheft zijn aangezicht, de zon die wij verduisterden, breekt uit in stralend licht. 4 O teken dat zijn handpalm siert, zijn hartstreek en zijn voet, zijn onmacht heeft gezegevierd, de onschuld van zijn bloed.	5 De liefde toont zijn aangezicht, een zonnelied breekt aan vandaag zien wij het levenslicht, de Heer is opgestaan.

gemeente gaat staan

- lezing N.T.: Johannes 21: 12-19 (NBV)

- 12 Jezus zei tegen hen: 'Kom, eet iets.' Geen van de leerlingen durfde hem te vragen wie hij was, ze begrepen dat het de Heer was.
- 13 Jezus nam het brood en gaf hun ervan, en hij gaf hun ook vis.
- 14 Dit was al de derde keer dat Jezus aan de leerlingen verscheen nadat hij uit de dood was opgestaan.
- 15 Toen ze gegeten hadden, sprak Jezus Simon Petrus aan: 'Simon, zoon van Johannes, heb je mij lief, meer dan de anderen hier?' Petrus antwoordde: 'Ja, Heer, u weet dat ik van u houd.' Hij zei: 'Weid mijn lammeren.'
- 16 Nog eens vroeg hij: 'Simon, zoon van Johannes, heb je me lief?' Hij antwoordde: 'Ja, Heer, u weet dat ik van u houd.' Jezus zei: 'Hoed mijn schapen,'

- 17 en voor de derde maal vroeg hij hem: 'Simon, zoon van Johannes, houd je van me?' Petrus werd verdrietig omdat hij voor de derde keer vroeg of hij van hem hield. Hij zei: 'Heer, u weet alles, u weet toch dat ik van u houd.' Jezus zei: 'Weid mijn schapen.'
- 18 Waarachtig, ik verzeker je: toen je jong was deed je zelf je gordel om en ging je waarheen je wilde, maar wanneer je oud wordt zal een ander je handen grijpen, je je gordel ondoen en je brengen waar je niet naartoe wilt.'
- 19 Met deze woorden duidde hij aan hoe Petrus zou sterven tot eer van God. Daarna zei hij: 'Volg mij.'

- lofprijzing   v Lof zij U, Christus
     g **in eeuwigheid, amen.**

gemeente gaat zitten

- woord voor de kinderen

- uitleg en verkondiging

Broeders en zusters, jongens en meisjes,

Drie bijbelteksten vanmorgen, twee zojuist gelezen en de derde komt zo. Met als rode draad: terechtwijzing, vrede en verzoening voor ieder, de weg gaan die de Heer wijst. Heel wat dingen uit ons leven in deze wereld kunnen we daarin herkennen.

In het visioen van Micha worden volken terechtgewezen, ze leren het oorlogvoeren af. Militair materieel wordt omgebouwd tot landbouwwerktuigen, een prachtig beeld. Dit geldt voor vele gemeenschappen en machtige volken, maar niet voor alle. Dit bijna hemelse visioen eindigt dan ook met aardse nuchterheid: Alle gemeenschappen gaan voort in de naam van elk hun eigen god, maar wij gaan voort in de naam van de ENE, voor eeuwig.

Wie zich daarbij aansluiten, uit de hele wereld, ze waren in het begin al genoemd: de volken die willen leren hoe het anders kan, die dáárvoor naar Jeruzalem komen. Daar klinkt het onderricht van de Eeuwige, vanuit het huis van Jakobs God. Hier worden niet alle volken als heidenen over één kam geschoren, het hangt ervan af of ze het anders willen doen; anders dan hoe het meestal op aarde toegaat, macht en geweld, het recht van de sterkste. Het hangt ervan af, of zij willen gaan op Gods paden.

Datzelfde geldt trouwens ook binnen het volk van God. We horen dat in de toespraak van Petrus, nadat hij een verlamde heeft genezen in de naam, in de kracht van Jezus; de opgestane Heer, zo legt hij uit aan de mensen van zijn volk. Hij zegt: jullie hebben hem laten vallen, jullie zagen liever een moordenaar vrijuit gaan. Jullie hem gedood, maar God heeft hem opgewekt, waar wij getuigen van zijn. Petrus spreekt hier als jood tot de joden: jullie

hebben Gods Heilige en Rechtvaardige gedood, de leidsman ten leven. De grenzen van wij en zij (wij Gods volk en andere volken de heidenen) worden doorbroken. Dit is kritiek binnen Gods volk, en die kritiek is niet mals. Toch hebben voor Petrus zijn volksgenoten niet afgedaan, alsof zij nu heidenen zijn en de leerlingen van Jezus het nieuwe Godsvolk. Nee, net als bij Micha hangt het ervan af of ze het anders willen gaan doen. 'Bekeert u' is het refrein in de toespraak of paaspreek van Petrus. Wend u af van uw huidige leven en keer terug tot God om vergeving te krijgen voor uw zonden. M.a.w. het was fout wat jullie deden, daarmee ben je ver van God geraakt. Maar de toon is verzoenend: jullie handelden uit onwetendheid. Je had moeten luisteren naar Jezus, deze profeet van God waarvan Mozes en al de profeten al spraken. En toch. Tot de mensen die de Messias doodden, zegt Petrus nog steeds: jullie zijn erfgenamen van de profeten, met jullie voorouders sloot God zijn verbond. Die erfenis heb je niet verspeeld. Bekeer je en deel in de erfenis waar de Messias ook jullie in wil laten delen. Nota bene, hij zegt hier: God heeft zijn dienaar alleréérst voor jullie laten opstaan, opdat ieder van jullie, die zich afkeert van zijn slechte daden, door hem gezegend zal worden.

Prachtige taal. Ook wie had meegeschreeuwd met de massa: Kruisig Hem! kan er nu afstand van nemen, zich opnieuw tot God en zijn gezalfde keren, alsnog in de erfenis delen, in de zegen die de Opgestane Heer hen wil geven. Erfgenaam van de belofte.

Dat lijkt op de houding ooit van Nelson Mandela na zijn vrijlating. Hij had alle redenen om revanche te nemen op het regime van de apartheid. De bordjes waren verhangen, nu zouden zij ervan lusten. Maar hij zocht geen revanche; maar verzoening. Hij ging op de foto, samen met zijn blanke voorganger De Klerk, hij wilde als nieuwe president er ook zijn voor de blanke Zuid-Afrikanen. Een bijbelse houding, die Petrus al liet zien tegenover wie zijn Heer hadden verloochend en vermoord.

Hoe kan Petrus zo'n milde houding opbrengen? Omdat hij zelf Jezus verloochend had, Hem had laten vallen toen het aan zijn eigen hachje kwam, tot driemaal toe. Dat liet Jezus hem voelen, na zijn opstanding toen hij voor de derde keer aan zijn leerlingen verscheen en met hen brood en vis at, daar bij het meer van Tiberias. Wat Johannes hierover vertelt aan het eind van zijn evangelie, lees ik nu voor:

15 Toen ze gegeten hadden, sprak Jezus Simon Petrus aan: 'Simon, zoon van Johannes, heb je mij lief, meer dan de anderen hier?' Petrus antwoordde: 'Ja, Heer, u weet dat ik van u houd.' Hij zei: 'Weid mijn lammeren.'

16 Nog eens vroeg hij: 'Simon, zoon van Johannes, heb je me lief?' Hij antwoordde: 'Ja, Heer, u weet dat ik van u houd.' Jezus zei: 'Hoed mijn schapen,'

17 en voor de derde maal vroeg hij hem: 'Simon, zoon van Johannes, houd je van me?' Petrus werd verdrietig omdat hij voor de derde keer vroeg of hij van hem hield. Hij zei: 'Heer, u weet alles, u weet toch dat ik van u houd.' Jezus zei: 'Weid mijn schapen.

Bij die derde keer wordt Petrus bedroefd, omdat dit hem herinnert aan de derde keer dat hij Jezus had verloochend en de haan begon te kraaien en hij naar buiten gelopen was en bitter weende. Die bittere spijt voelt hij opnieuw bij Jezus' derde vraag. Maar Jezus vergeeft hem. Dat zegt hij niet eens met zoveel woorden. Hij geeft hem alleen maar de opdracht zijn schapen en lammeren te hoeden en te weiden. Petrus die zo jammerlijk had gefaald, hij wordt de herder van Jezus' kudde. Alle journalisten van onze tijd zouden hem gevraagd hebben; kunt u deze positie nu nog wel behouden? Is het niet beter dat u weggaat? De afrekencultuur van ons. Hier is een andere cultuur, de cultuur van Gods Koninkrijk en zijn gerechtigheid. Van verzoening in Jezus' naam. Wat heeft God eraan dat mensen voor eeuwig te schande worden gezet; dat zij nooit meer dit mogen doen of nooit meer dat mogen zijn?

De Heer ziet liever dat Petrus het voortaan anders doet, en die wil ook niets liever. Hij hééft niet afgedaan, hij mag volledig meedoen, hij krijgt grote verantwoordelijkheid, als leider van de vroege kerk. In die hoedanigheid vergeeft Petrus zijn volksgenoten, al die mensen die hadden geroepen om Barabbas' vrijlating en Jezus' kruisiging. Als zij zich opnieuw tot God en zijn Gezalfde wenden, zullen ze delen in alle zegeningen die Petrus zelf al heeft ontvangen van de Opgestane Heer: zijn genade en vergeving, zijn kracht tot genezing, zijn wil tot verzoening en vrede. Zo gaat ook de profetie van Micha in vervulling: zwaarden worden ploegscharen en speren snoeimessen. Petrus zoekt niet de strijd, niet de vergelding, niet wat die anderen stukmaakt; maar wat iets goeds laat groeien, iets waardoor ook zij vruchten kunnen dragen van vrede en gerechtigheid. Dat doen ze, zo blijkt uit het vervolg: vijfduizend bekeren zich en wenden zich tot God en zijn Messias Jezus, om te leven volgens de vijf boeken van Mozes. De cultuur van de hoop, van nieuwe kansen die iedereen moet krijgen, van mensen die fouten maken en ruimte krijgen voor herstel, kinderen van God mogen zijn, erfgenamen van de belofte.

Tegen de afrekencultuur van onze tijd in hebben wij een ander verhaal, een andere houding. Geen zoetsappigheid, helemaal niet. Petrus zegt niet: o, het valt wel mee. Nee, wat zonde is noemt hij ook ronduit zonde. Maar hij geeft zondaars wel de kans om een andere weg in te slaan, om te leren van hun fouten, om mensen te worden zoals God hen bedoeld heeft. Want hij had zelf brood mogen eten, genadebrood, met Hem die hij verloochend had. Dat zal altijd de manier zijn waarop wij met anderen omgaan hier op aarde. Genadebrood eten met elkaar. Leven in vreugde en ontroering over de vergeving die wij zelf uit de hemel mogen ontvangen; want zulke lieverdjes zijn wij ook niet. Maar wij kunnen wel doen wat Petrus deed; in navolging van

Jezus, die alles verdragen heeft, alles overwonnen heeft, de haat en de zonde en de dood die mensen elkaar aandoen. Zo wordt de kringloop van het kwaad doorbroken. Liefde en genade zijn sterker, zij zullen overwinnen, steeds meer, ook in onze wereld. In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.

- orgel improvisatie

DIENST VAN DE GEBEDEN

- dankgebed en voorbeden, steeds onderbroken door **gezang 368f**

v   zo bidden wij U allen tezamen
cantorij   God van leven en licht, maak alles nieuw.
              Halleluja.

moment van persoonlijk gebed in stilte

gezamenlijk Onze Vader

gemeente gaat staan

- slotlied   **gezang 422**

1	Laat de woorden die we hoorden klinken in het hart. Laat ze vruchten dragen alle, alle dagen door uw stille kracht.	3	Laat ons hopen, biddend hopen, Dat de liefde wint. Wil geloof ons geven dat door zo te leven hier Gods rijk begint.
2	Laat ons weten, nooit vergeten hoe u tot ons spreekt: sterker dan de machten zijn de zwakke krachten, vuur dat U ontsteekt.		

- uitzending en zegen (gezang 429c)

v   De Eeuwige zal je zegenen en behoeden;
de Eeuwige zal zijn lichtend gelaat over je
doen schijnen en je genadig zijn;
de Eeuwige zal je zijn gelaat toewenden
en je vrede geven.
Amen.

gemeente gaat zitten

- orgelspel: Canzona prima – G. Frescobaldi

We verlaten de kerk vanaf de achterste rij nadat de kerkenraad het koor heeft verlaten.

collecten

In deze dienst zijn de collecten bestemd voor de volgende doelen:

kerk: Energiekosten Grote Kerk (water, gas, licht)
diaconie: Stichting Kledingbank Dordrecht

Uw gaven voor kerk en diaconie kunt u overmaken op rekeningnummer NL37 INGB 00006573 05 t.n.v. Wijkraad 1 der Hervormde Gemeente onder vermelding van **kerkdienst 18 april 2021**. De penningmeester zorgt voor de verdeling. De komende tijd wordt er nog niet in de diensten gecollecteerd.

agenda

maandag-vrijdag: aanmelden kerkdienst 25 april L t/m R
dagelijks 10.00-14.00 uur: stilteruimte Trinitatiskapel, zondag vanaf
12.00 uur, Vriesestraat 22

komende zondag 25 april

voorganger: ds. P. L. Wansink
organist: Cor Ardesch
cantrix: Catrien Posthumus Meyjes
m.m.v. leden van de cantorij 'Sura Cantat'

bezoeken diensten

Voor de komende diensten kunt u zich aanmelden via de website (of sectie-ouderling). Er is een indeling gemaakt op alfabetische volgorde. Het is aan te raden steeds de actuele informatie op de website te raadplegen.

gastlidmaatschap

U voelt zich betrokken bij de Grote Kerk Gemeente en weet zich met ons verbonden? Dan is het mogelijk om gastlid te worden. Voor meer informatie verwijzen we u naar: www.grotekerk-dordrecht.nl.